

רן גולדבלט

מכון דש"א (דמותה של ארץ),
החברה להגנת הטבע

ציטוט מומלץ

גולדבלט ר. 2010. הספר האדום על
ממשק Google Earth. אקולוגיה
וסביבה 1(1).

חתול ביצות (Felis chaus) – על פי "הספר האדום של החולייתנים בישראל", אוכלוסייתו בישראל מונה כ-600 פרטים | צילום: טים אליס, פליקר, CC BY-NC 2.0

הספר האדום על ממשק Google Earth

[בקצרה](#)

גיליון חורף 2010 / כרך 1(1)

3 בינואר, 2010

שנת 2010 הוכרזה בכל העולם וגם בישראל כשנת השמירה על המגוון הביולוגי. לכבוד שנה זו העלתה החברה להגנת הטבע את "הספר האדום" של החולייתנים על ממשק של Google Earth.

הספר יצא לאור לראשונה בשנת 2002 על ידי החברה להגנת הטבע ורשות הטבע והגנים. מטרתו הייתה להגדיר את מצבם העכשווי של מיני החולייתנים בישראל (דגים, דו-חיים, זוחלים, עופות ויונקים) ולאתר את המינים ה"אדומים", הנמצאים תחת איום הכחדה מיידי. לצד תיאור המינים וסיווגם לדרגות סיכון עולמיות ואזוריות מופיעה בספר גם תפוצתם בארץ ובעולם. מושם דגש על המינים הנמצאים בסכנת הכחדה, אשר יש לנקוט בפעולות ממשיות כדי למנוע את הכחדתם המקומית או העולמית. רשימת המינים שנכללו ב"ספר האדום" ומצבם נקבעו על פי אמות המידה של ארגון ה-I.U.C.N, הארגון העולמי לשמירת הטבע. חשיבותו של הספר נובעת מכך, שמיני צמחים ובעלי-חיים רבים נעלמו מנוף ארצנו; מאז שנות ה-50 נכחדו כ-3% מכלל מיני הצומח בארץ ומספר לא קטן של חולייתנים, כמו הדוב החום, הברדלס והפרס.

לאחרונה הועלה "הספר האדום" לאינטרנט, בפורמט דיגיטלי, ונעשה שימוש ביישום המפות החדשני של: Google Earth (גוגל ארץ). יתרונו המרכזי של יישום מפות זה בתחום שמירת הטבע הוא פוטנציאל החשיפה שלו, בשל זמינותו לכל אחד המחובר לרשת האינטרנט וקלות השימוש בו.

שכבת המידע הגיאוגרפית של "הספר האדום" כוללת את התפוצה המרחבית של כ-130 מיני חולייתנים. לחיצה על שם המין או על תפוצתו המרחבית פותחת "כרססת מידע", הכוללת תמונה ותקציר: השם העברי והלטיני, השם בערבית, הסדרה והמשפחה שאליהן משתייך המין וכן רמת הסיכון העולמי והאזורי שבה הוא נמצא. מכרססת המידע ניתן להגיע לעמוד אינטרנט, הכולל מידע מפורט באשר לאותו המין (המידע כפי שמופיע ב"ספר האדום"), או לעמוד אינטרנט המציע דרכים שונות להצטרף

למאבקים סביבתיים בתחום שמירת הטבע.

בנוסף לכך, יכול הגולש לצפות בתפוצה מרחבית של המינים המצויים בסכנת הכחדה על גבי מפה דינמית, תלת-ממדית, וכן להתמקד באזורים גיאוגרפיים מסוימים, לבחון קשר בין המינים ולצפות בשכבות מידע גיאוגרפיות.

נגישותו של "הספר האדום" בפורמט האינטרנטי מאפשרת לכל גולש, המתעניין בשמירת הטבע בכלל ובמגוון הביולוגי בפרט, לקבל מידע רב ערך לגבי מיני חולייתנים בסכנת הכחדה. כמו כן, זמינותו של הספר באינטרנט מסייעת לחוקרים לקדם את המחקר וההבנה לגבי הצטמצמות המגוון הביולוגי ומאפשרת למתכננים להתייחס להיבט משמעותי זה בתהליכי התכנון.

לפרטים נוספים, לצפייה בפורמט האינטרנטי של הספר האדום ולהורדת השכבה הגיאוגרפית לצפייה ב-Google Earth ניתן להיכנס לאתר [האינטרנט](#)

כיום, מסתמן עניין להרחיב את הפרויקט ולהעלות לאינטרנט רשימת מיני הצמחים וקבוצות של בעלי-חיים נוספים.